

INKASSONÄMNDEN

Uttalande
den 16 maj 2001
Dnr 20/2001

Anmälare: En privatperson

Ombud: Konsumentsekreterare Elisabet Cederholm
Ystads kommun
271 80 Ystad

Inkassoombud: Allmänna Inkassobyran i Sverige AB
Box 11108
404 23 Göteborg

Frågeställning: Fråga om gäldenärens bokföringsskyldighet i anslutning till betalningsanmaning jämlikt 2 kap. 9 § konkurslagen samt hot om konkursansökan rörande konsumentfordran samtidigt som ansökan om skuldsanering förbereddes

Anmälarens uppgifter

Anmälaren har genom sitt ombud uppgivit att hon erhållit betalningsanmaning jämlikt 2 kap. 9 § konkurslagen avseende en konsumentfordran trots att hon inte längre var näringsidkare. Hon har också vänt sig mot att hot om konkurs framställdes samtidigt som en ansökan om skuldsanering förbereddes i samverkan med en kommunal skuldrådgivare.

Inkassoombudets uppgifter

Inkassoombudet har inledningsvis anfört att det saknar anledning att yttra sig i ärendet innan den fråga om Inkassonämndens "jurisdiktion" som väckts av Sveriges Inkassoorganisation slutligt utretts.

Sedan Inkassonämnden ånyo efterfrågat yttrande med stöd av en fullmakt från användaren har inkassoombudet meddelat att ombudet saknade kännedom huruvida anmälaren var bokföringsskyldig men kände till att hon registrerade en enskild firma 1990 som avregistrerades först 2001-01-30, d.v.s. först en dryg månad efter det betalningsanmaningen avsändes. Ombudet har vitsordat att det hade kunskap om att skuldsanering förbereddes och har hävdats att det - beroende på att

INKASSONÄMNDEN

fordringen var otvistig och att utslag fanns – var utan intresse huruvida fordringen var en konsumentfordran.

Inkassonämndens bedömning

Som svar på inkassoombudets fråga rörande nämndens ”jurisdiktion” noterar nämnden att den saknar jurisdiktion i legal mening. Nämnden har i stället tillskapats som en näringslivets egenåtgärd för att verka för att god etik upprätthålles i inkassoverksamhet. Nämndens verksamhet regleras genom dess stadgar. Bakom nämnden står stora organisationer som företräder omfattande och olika sidor av inkassoverksamhet.

Inom näringslivet är det snarare regel än undantag att dess egna organ för bedömning av etiska frågor prövar även ärenden som berör andra företag än medlemmarna i den eller de organisationer som står bakom det aktuella organet. Detta gäller t.ex. Pressens Opinionsnämnd, POn, Marknadsetiska Rådet, MER, Näringslivets etiska råd mot könsdiskriminerande reklam, ERK, Nämnden för Bedömning av Läkemedelsreklam, NBL, och Etiska nämnden för direktmarknadsföring, DM-nämnden.

Vidare synes såväl EU som det svenska Regeringskansliet inta en positiv attityd till att näringslivsorgan vidtager egenåtgärder av skilda slag för att verka för att hela näringslivet skall följa rimliga etiska krav.

Mot bakgrund av vad nu sagts finner sig nämnden oförhindrad att pröva ärenden rörande god etik som berör företag vilka inte är medlemmar i någon av de organisationer som utser ledamöter i nämnden.

Nämnden kan inte avgöra huruvida anmälaren var bokföringsskyldig vid tiden för betalningsuppsmaningen. En fysisk person är till synes inte bokföringsskyldig endast för att personen har registrerat en enskild firma utan det krävs möjligen också att personen faktiskt driver näringsverksamhet. Det framstår dock som påtagligt besvärligt för inkassoombud att utreda om en fysisk person faktiskt driver näringsverksamhet. Däremot är det lätt att kontrollera huruvida personen har en registrerad enskild firma. Då så är fallet torde personen vanligen också driva näringsverksamhet. Med hänsyn till vad nu sagts finner nämnden att det är förenligt med god etik i inkassoverksamhet att på förekommen anledning rikta betalningsanmaning enligt 2 kap. 9 § till personer som är registrerade innehavare av en enskild firma, dock endast under förutsättning att avsändaren inte har kunskap om att mottagaren inte driver någon näringsverksamhet.

Inkassonämnden noterar att det i förarbetena till 2 kap. 9 § konkurslagen (prop. 1975:6 s. 158) anges att det inte krävs för sådan betalningsanmaning att fordringen har uppkommit i gäldenärens rörelse. Inkassonämnden har vidare i tidigare ärenden angivit att det i och för sig inte kan anses strida mot god etik i inkassoverksamhet att ett inkassoombud använder sig av de åtgärder för att uppnå betalning som rättssystemet erbjuder men också att det ändå kan strida mot god etik att vidtaga sådana inkassoåtgärder som inte är ändamålsenliga eller som är mer vittgående än vad som kan anses påkallat. Det strider också mot god etik att hota med åtgärder som den som framställer hotet inte avser att vidtaga.

INKASSONÄMNDEN

Inkassonämnden noterar vidare att en konkursansökan är en särdeles ingripande åtgärd. Den är därför förenlig med god etik endast om särskilda skäl föreligger. Sådana särskilda skäl kan exempelvis utgöras av intresset att bevaka att tidsfrister för återvinning inte löper ut, att gäldenären bedriver en förlustbringande verksamhet, att det är påkallat att få till stånd en sådan mer djupgående utredning som ingår i konkursinstitutet, att gäldenären söker undanskaffa egendom eller att gäldenären i övrigt agerar så att det är påkallat att tillgripa konkurs för att bevaka borgenärens berättigade intressen. Nämnden noterade därvid att vad nu sagts gäller med särskild styrka om gäldenären är en konsument.

Nämnden anser att vad ovan sagts bör tillämpas på motsvarande sätt för alla konsumentfordringar, även om gäldenären är bokföringsskyldig. Nämnden anser att inkassoombudet i det aktuella fallet inte visat att det förelåg tillräckligt starka skäl för att för att framställa en betalningsanmaning enligt 2 kap. 9 § konkurslagen. Denna åtgärd var därför inte förenlig med god etik i inkassoverksamhet.

Med detta uttalande avslutar nämnden handläggningen av ärendet.

Detta uttalande har avgivits enhälligt av ordföranden Lennart Groll samt ledamöterna Mats Bendrik, Sveriges advokatsamfund, Tom Ekelund, Finansbolagens Förening, Charlotte Strandberg, Svenska Inkassoföreningen, och Robert Vikström, Svenska Bankföreningen.

/Lennart Groll/
Ordförande

/Hans Wahrolén/
Sekreterare